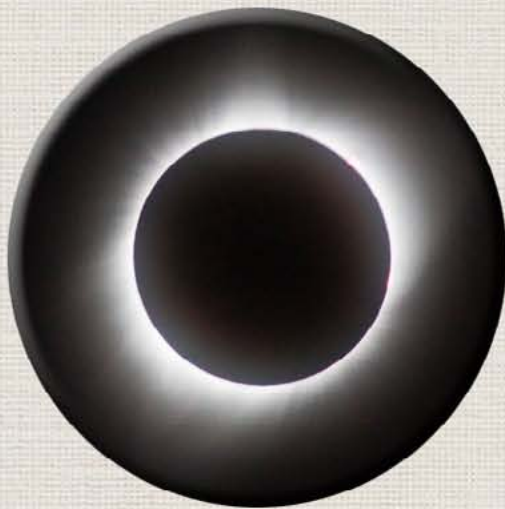
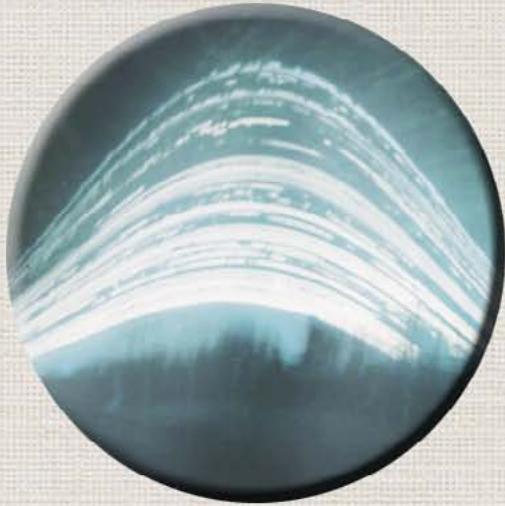

Helios Averbode

JAARVERSLAG 2017

Helios Averbode

Inhoud

Over Helios	3
Leden	4
Kort overzicht 2017	4
Bijeenkomsten Helios	5
Waarnemingsacties	8
VVS evenementen	10
Speciale evenementen	11
Publicaties	12

Helios Averbode

Over Helios

Juventus was een jeugdclub van Averbode en wilde ruimere activiteiten ontplooiën. Vanuit de abdij van Averbode kwam er het voorstel om te starten met een club voor sterrenkunde. Helios werd opgericht op 30 augustus 1969. De vergaderingen gingen aanvankelijk in de abdij door. Vanaf het begin was de vereniging verbonden aan de Vereniging Voor Sterrenkunde (VVS). Toen de VVS het oprichten van afdelingen toestond werd Helios een erkende afdeling van de VVS. In 1986 werd Zichem de nieuwe basis voor Helios. De vereniging bleef al die jaren bestaan maar met een aantal 'up en downs'. Vanaf 2000 stabiliseerde de vereniging zich met een harde kern die regelmatig aanwezig was op de bijeenkomsten en nieuwe initiatieven nam. Terwijl de basis in Zichem bleef vonden de bijeenkomsten in Ramsel plaats. Vanaf 2017 keerde de vereniging terug naar de abdij van Averbode voor de maandelijkse bijeenkomsten.

Net als de VVS heeft de vereniging tot doel het populariseren van sterrenkunde en aanverwante wetenschappen. Teneinde dit doel te verwezenlijken gebruikt de vereniging diverse kanalen:

- Deelname aan publieke VVS activiteiten
- Organisatie van bijeenkomsten voor de leden
- Gezamenlijke waarneemacties
- Waarneemacties/lezingen voor derden

Helios Averbode

Leden

Er wordt een onderscheid gemaakt tussen leden en actieve leden. Gewone leden ontvangen uitnodigingen voor vergaderingen en activiteiten alsook de nieuwsbrief. Begin 2017 telde Helios 36 leden. Na de zonnekijkdag kwam daar nog 1 lid bij. Van de leden zijn er 20 leden aangesloten bij de VVS waarvan er 19 hun bijdrage via Helios betalen.

Naast de gewone leden zijn er ook actieve leden. Dit zijn leden die regelmatig vergaderingen of acties bijwonen. Zij krijgen alle berichten en hebben eveneens inspraak over de werking van de vereniging.

Kort overzicht 2017

Het jaar 2017 was voor Helios een jaar van verandering. In maart 2017 overleed voorzitter en bezieler Jan Cuypers onverwacht. In de nasleep daarvan werd de toekomst van de afdeling onder de loep genomen. De kerngroep, bestaande uit leden die regelmatig de activiteiten bijwoonden, besloot om de vereniging voort te zetten. Uit deze kerngroep werd een nieuwe voorzitter gekozen die de dagelijkse werking van de vereniging op zich nam. De voorzitter zorgt eveneens voor het contact met de VVS en andere verenigingen.

In de loop van het jaar werden, steeds in overleg met de leden die de vergadering bijwoonden, kleine veranderingen ingevoerd. Het ging daarbij steeds om initiatieven die de werking ten goede kwamen. Zo werd er na elke vergadering een verslag gemaakt en verspreid, werden er waarneemacties ingericht voor de leden en verscheen aan het eind van het jaar voor het eerst een nieuwsbrief. Om de activiteiten te promoten werd dankbaar gebruik gemaakt van de website van de VVS.

Na het overlijden van Jan keerde Helios terug naar de abdij van Averbode voor de maandelijkse bijeenkomsten. Zo heeft de vereniging terug een vaste stek voor de bijeenkomsten.

Helios Averbode

Bijeenkomsten Helios

Belangrijk voor de goedewerking van Helios zijn de maandelijkse bijeenkomsten. Deze worden op de tweede zondag van de maand georganiseerd, uitgezonderd in juli en augustus. Meestal worden de vergaderingen in de abdij van Averbode gehouden. Het gebeurt echter dat een vergadering bij één van de leden thuis wordt gehouden. Meestal gebeurt dit vanwege het feit dat het lid een workshop heeft voorbereid.

In 2017 waren er 9 bijeenkomsten, 7 in Averbode, 1 in Wolfsdonk en 1 in Zichem. Het deelnemersaantal schommelde rond een 7-tal aanwezigen met een uitschieter van 11 aanwezigen op de eerste bijeenkomst na het overlijden van de voorzitter. De laatste vergadering kende slechts 4 deelnemers maar dat was te wijten aan de overvloedige sneeuw van dat weekend.

5 februari 2017: Een namiddag in het zonnestelsel (Wolfsdonk)

De eerste bijeenkomst was meteen een praktisch gebeuren. De negen deelnemers voerden bij Lieven praktische experimenten uit rond vulkanisme op aarde en Mars, patronen op Pluto en geisers op Enceladus. Als kers op de taart volgde er een demonstratie van de Orange VR headsets.

16 maart 2017: kernleden vergadering

Na de kerkdienst voor Jan Cuypers bespraken 6 kernleden van de vereniging de toekomst van Helios. Op deze vergadering werden afspraken gemaakt zodat de vergaderingen terug in de abdij van Averbode konden plaats vinden en werd Guido Gubbels als nieuwe voorzitter benoemd.

9 april 2017: Helios nieuwe stijl

Voor het eerst sedert vele jaren vergaderde Helios in de abdij van Averbode. De 11 deelnemers kregen een rondleiding van de abdij, keken naareen film van de eerste vergadering en bespraken de activiteiten rond 50 jaar Helios in 2019.

Helios Averbode

14 mei 2017: Space weather

Pascal gaf een lezing rond Space Weather voor 8 aanwezigen. Aanleiding daarvoor was een lezing van Jan Janssens die hij bijwoonde en zijn eigen werkje rond de zon.

11 juni 2017: zonnekijkdag en eclipsen

Met de zonnekijkdag in het vooruitzicht maakten de 6 aanwezigen afspraken voor die dag. De rest van de vergadering werd opgevuld door Guido met een verslag van voorbije eclips avonturen. Dit als voorsmaak van de komende eclips in de Verenigde Staten.

10 september 2017: de eclips van de USA

Drie Heliosleden hadden een reis naar de USA achter de rug en dus konden de 6 aanwezigen genieten van de eerste verhalen en beelden van de eclips.

8 oktober 2017: verslag weekend

Het JVS/VVS Weekend werd bijgewoond door drie leden van Helios. Er volgde dan ook een verslag dat door de 6 aanwezigen gesmaakt werd. Daarna werd de nodige aandacht besteed aan de 'Nacht van de Duisternis'.

12 november 2017: jaarplanning 2018

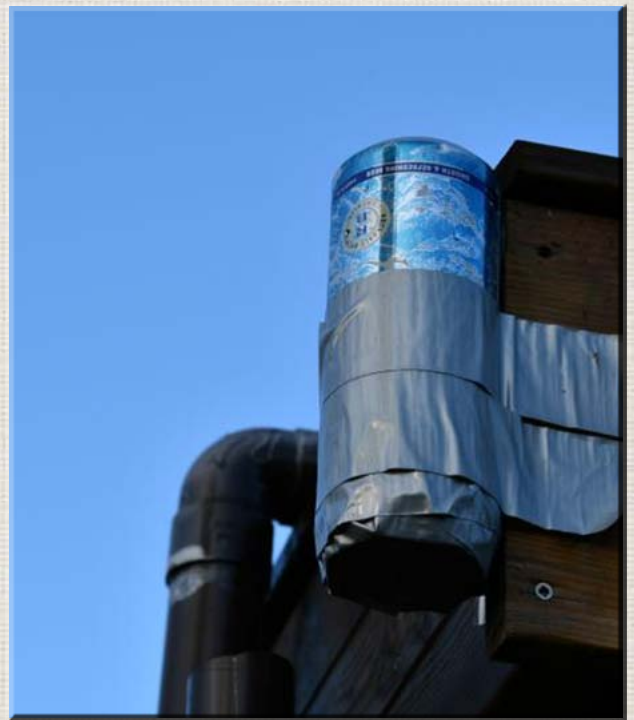
De voorlaatste vergadering stond in het teken van 2018. Guido had een overzicht voorzien van de belangrijkste astronomische gebeurtenissen voor 2018. Op basis daarvan werd een jaarplanning vastgelegd voor 2018. Tot slot werd ook de nieuwe nieuwsbrief voorgesteld aan de 7 aanwezigen: 'De Helios Gazet'.

Helios Averbode

10 december 2017: Solar graphs

Onverwachte sneeuwbuien zorgden voor een lage opkomst op deze laatste vergadering van het jaar. De vier aanwezigen konden eerst genieten van een reisverslag van Dany. Daarna was het de beurt aan Pascal. Hij gaf eerst een uiteenzetting over 'Solar Graphs' pinhole camera's gemaakt van drank blikjes. Dan konden de aanwezigen elk een camera in elkaar knutselen.

Helios Averbode

Waarnemingsacties

In het verleden werden er wel eens waarnemingsacties georganiseerd. Dat gebeurde echter slechts incidenteel. In 2017 werden deze acties echter nieuw leven ingeblazen. In totaal waren er drie acties.

29 april 2017: waarneemactie planeten en deep sky

Op 29 april werd de start gegeven door een waarneemactie met twee waarnemers. Deze werd echter niet op voorhand aangekondigd. Het was dan ook een proefversie om na te gaan of deze formule in de toekomst haalbaar was.

20 juli 2017: Venus en maan

In Wolfsdonk verzamelden 6 waarnemers om de samenstand van Venus en de maan waar te nemen. Dit gebeurde in de vroege namiddag. Het was dan ook een gelegenheid om Venus overdag te bekijken. Alle aanwezigen konden beide objecten door de aanwezige optische instrumenten bekijken. Eén waarnemer slaagde er in om Venus zonder optische hulpmiddelen waar te nemen. Het geheel werd uiteindelijk een gezellige 'brunch' met dank aan Lieven en Mieke voor de gastvrijheid. Buiten een verslag verscheen er later nog een fotoverslag in de vorm van een stripverhaal.

Helios Averbode

25 juli 2017: Mercuriusbedekking

Ondanks de ongunstige vooruitzichten zakten 5 waarnemers af naar Lichtaart. De bedoeling was om de bedekking van Mercurius door de maan waar te nemen. Deze gebeurde in de vroege ochtend op slechts 10° boven de horizon. Helaas bleef het weer parten spelen. De waarnemingsactie werd dan ook een gelegenheid om ervaringen met telescopen te delen.

Helios Averbode

VVS evenementen

Jaarlijks staan er een aantal evenementen op de kalender die door de Vereniging voor Sterrenkunde worden georganiseerd. Helios nam al vanaf het begin deel aan de meeste van deze evenementen. In 2017 stonden er 5 evenementen op de kalender.

4 maart 2017: Nationale sterrenkijkdagen

Naar jaarlijkse gewoonte voorzag Helios enkel op zaterdag een waarneempost. Het plotse overlijden van Jan zorgde voor een opkomst van 9 leden voor de sterrenkijkvond. Helaas speelde het weer ons parten. Nagenoeg de hele avond teisterde regen de waarneempost in Langdorp. Tijdens de schaarse droge periodes kregen

een 20-tal bezoekers uitleg over telescopen. Door het feit dat er geen vervangprogramma was voorzien werd van de gelegenheid gebruik gemaakt om overleg te plegen.

22 april 2017: VVS Algemene ledenvergadering

Slechts één Helioslid kon zich vrijmaken om naar Brussel te reizen voor de vergadering. Op deze vergadering kreeg Jan Cuypers postuum de Zilveren Galileiprijs. Deze werd door zijn dochter in ontvangst genomen.

2 juli 2017: Zonnekijkdag

Op deze jaarlijkse hoogdag voor Helios konden 100 kijklustigen genieten van de zon. De 6 aanwezige Heliosleden stelden de telescopen op aan 'Het Moment' bij de abdij van Averbode. Naast de zon door gewone telescopen en H-alpha instrumenten kregen de bezoekers uitleg over de zon en haar belang.

Helios Averbode

30 september + 1 oktober 2017: JVS/VVS Weekend Blankenberg

Een weekend vroeger dan normaal vond het JVS/VVS Weekend dit jaar plaats in 'de Duinse Polders' te Blankenberg. Het weekend was traditioneel een verzameling van lezingen, workshops en contactmomenten. Drie Heliosleden namen deel aan het ganse weekend.

14 oktober 2017: Nacht van de Duisternis

Naar goede gewoonte zette Helios ook een waarneempost op voor de Nacht van de Duisternis, een organisatie van Bond beter leefmilieu en de werkgroep Lichthinder van de VVS. Aangezien er geen aanvraag kwam van een natuurvereniging werd een waarneempost opgezet in Langdorp. Ondanks de keuze om geen grote ruchtbaarheid te geven aan de deelname kwamen 40 bezoekers om tijdens de heldere nacht door telescopen te kijken. Hiervoor waren 6 leden van Helios met telescopen aanwezig.

Speciale evenementen

In augustus was er vanuit een groot deel van de Verenigde Staten een totale zonsverduistering zichtbaar. Drie leden van Helios reisden afzonderlijk naar de USA om deze eclips waar te nemen. Patrick Wouters nam deel aan één van de reizen van volkssterrenwacht Urania, Pascal Hilkens reisde met zijn familie en Guido Gubbels reisde met drie anderen VVS leden. Dit betekende dat de eclips vanuit drie locaties werd waargenomen. Elk van de drie expedities kon de totaliteit zonder problemen waarnemen.

Helios Averbode

Publicaties

Na elke vergadering of activiteit werd een verslag gemaakt en verstuurd naar alle leden. Verslagen van de vergaderingen en waarnemingsactiviteiten werden ook op de website van de VVS geplaatst. Uitnodigingen voor vergaderingen, waarnemingsacties of evenementen werden ook steeds uitgestuurd naar alle leden. Daarnaast waren er ook nog volgende publicaties:

Helios Waarnemingsacties: pdf document met een overzicht en voorstel voor gezamenlijke acties voor 2017. Dit document werd enkel per mail verspreid naar de actieve leden.

Helios in actie: fotoverslag van de samenstand van Venus en de maan. Dit werd enkel per mail verspreid onder de actieve leden.

Evenementen en gebeurtenissen 2018. Een pdf document met een overzicht van de astronomische verschijnselen van 2018 en aanverwanten. Dit werd naar alle leden verstuurd.

De Helios Gazet: nieuwsbrief word enkel per mail als pdf document verzonden aan alle leden alsook externe personen die daarom vroegen. De nieuwsbrief werd voor het eerst opgemaakt in november 2017 en er verschenen 2 nummers.

DE HELIOS GAZET

AVERBODE NOVEMBER 2017 JAARGANG 1 Nr 1

De Helios Gazet

Gedurende de afgelopen vergaderingen bleek dat er een zekere honger naar nieuws uit de ruimtevaart en sterrenkunde leeft binnen Helios. Voorheen nam Jan dat voor zijn rekening en sinds ik de leiding overnam heb ik deze leemte proberen op te vullen. Nu is het zo dat er op het internet heel wat terug te vinden is. Al het nieuws brengen zou meer dan een vergadering vullen.

Verder gebeurt het wel eens dat een onderwerp op een vergadering wordt behandeld terwijl bepaalde leden niet aanwezig zijn. En laat het nu net dat onderwerp zijn waarnaar hun interesse uitging. In het traditionele verslag is daar niet meteen ruimte voor om het uitvoerig te beschrijven, wat daar trouwens niet de bedoeling is. Uiteraard worden presentaties gedeeld maar vaak mis je zo net het essentiële van het onderwerp. En hoe zit het